

HNK SPLIT: GIOVANNI BOCCACCIO, DEKAMERON, RED. GORAN GOLOVKO

NALIČJE PRIJEVARE I SEKSUALNOSTI

Golovko gledatelju umjesto iluzije stvarnoga čina nudi njegovo humoristično naličje, smiješnu ritmizaciju dvaju tijela koja se uistinu takvom doimlje onda kad joj se oduzme sadržaj i prikaže kao puka forma

Kad se Goran Golovko odlučio Boccacciovu pruzu nakon šest i pol stoljeća od njezina nastanka prilagoditi za scensko izvođenje, nije imao potrebe da njezino svjedočenje o ljudskoj putenosti — što je bilo uistinu šokantno u kontekstu ondašnjeg predrenesansnog *moralizma* na tragu svetojerolimovskog gnušanja od *grešnih*

zahtjeva tijela — ponudi kao poticaj stvaranja *integralnog* čovjeka i ovom našem vremenu. I imao je pravo. Jer vrijeme je i samo, od renesanse do danas, zatajivši na mnogim drugim planovima uspostavljanja spomenuta integriteta, upravo na području seksualnosti učinilo i više od nužnog. Stoga je redatelju bilo jasno da njegovim suvremenima zaista nije potreban kazališni *preporod* u tom smjeru. No, bilo mu je istodobno jasno i da sadašnji čovjek nije preporoden te oslobođen iskonskog licemjerja, sebičnosti, laži, demagogije i, najpogubnije — gluposti koja ga vazda čini podatnim objektom manipulacije.

Golovkova predstava teži osvješćivanju epizoda upravo takva sadržaja. Teži otkrivanju njihova *humoralizma* (u pirandelovskom značenju termina). A onda nam pokazuje i posljedice prijevare, spolni čin. Međutim, njega ne zanima vjerodostojnost, realistička sladostrasnost čina kakva bi se mogla očekivati u *iluzionističkom* teatru. Ona je za redatelja ono na što suvremenoga gledatelja, u tom

smislu već zrela za *suprotnu renesansu* od one davne, više ne treba navoditi. Stoga mu umjesto iluzije stvarnoga čina nudi tek njegovo humoristično naličje, smiješnu ritmizaciju dvaju tijela koja se uistinu takvom doimlje onda kad joj se oduzme sadržaj i prikaže kao puka forma. Golovkov antiiluzionistički *humoralizam* doseže vrhunac ponajviše u scenama u

kojima uspajljena Gospa Isabella, onako kako je to majstorski iskazivala Nives Ivanković u ulozi žene koja gotovo pred muževim očima kotira s drugim muškarcem, uspijeva, posve suprotnim riječima od same sladostrasnosti spolnoga čina i ritmičkom izmjenom njihove ekspresije, od muža, pa čak i od vlastitog *moralizma*, prikrivati ono što upravo radi, otkrivajući nam pritom smiješnu stranu dvostrukosti svoga čina.

Redatelj na temeljima strukture svoje adaptacije uspostavlja scenski sustav *intelektualnog* prihvaćanja gledanog, stilizirane znakovnosti pokreta, situacija i karakternih svojstava osoba. I usredotočuje se na manipulacije ljudima (lažnog fratra) Fra Alberta, onako kako ga izvrsno iskazuje Marko Torjanac, onako kako taj glumac suprotstavlja pamet i dovrtljivost varalice kojeg igra gluposti i lašovjernosti svih ostalih sudionika. I to je, dakako, osnovno uporište angažmana predstave. To je točka na kojoj se beskrupulozna demagoška retorika prokazuje kao učinkovito sredstvo vladanja ljudima koji su dugo živjeli u sustavu ideološkoga kolektivismu, dakle nečega posve suprotnog renesansnom individualizmu, kojem vrata širom otvara upravo Boccacciovo djelo.

Dakako da su u gradbi takve predstave vrijedne priloge dali oblikovatelj svjetla Zoran Mihanović i Marija Žaruk svojim kostimima razigranih boja. Uz već iskazane pohvale Marku Torjancu i Nives Ivanković valja svakako s radošću spomenuti Jasnu Malec zbog sočna iskaza Svodnice i Glavarice samostana, potom Nenada Srdelića, koji je vrlo poučno ljubomoru pokazao kao glupost, zatim Arijanu Čulina kao Gospu Peronellu, spremnu na sve da bi se domogla onoga što joj muž uskraćuje, pa onda Tajanu Jovanović čiju Gospu Tessu razdiru nezadovoljene želje pored muža *posebnih* ljubavnih nagnuća. A njega je zabavno, bez karikiranja, igrao

vrlo osebujni Nikola Ivošević, a onda valja spomenuti svakako i to kako je Lana Barić u ulozi Gospe Lisette spremno pristala na (samo)zavaravanje kada je njezinoj *čestiti* dovrtljivi Fra Alberto predložio ljubavnu seansu ni manje ni više nego sa samim arhangelom Gabrijelom, i to baš u obličju sebe sama, Fra Alberta. A hvaliti valja obvezno i Marina Tudora u ulozi svestrano seksualno iskorištavana momčića, a svakako i Iliju Zovka za njegova nedjelatna muža zaokupljena asketom. Radosna je dužnost pozdraviti i prvi javni nastup studenata Splitske glumačke akademije. Bez njih predstava bi bila nezamisliva. Zato ih spomenimo redom: Jelena Bosančić, Andrea Mladinić, Petra Težak, Ana Gruica, Matea Elezović, Goran Marković, Dino Rogić, Ivo Perkušić, Antonio Franić. Sve one, i svi oni, bili su spremni na sve. A kažimo njima u prilog još i ovo: taj njihov rani nastup vjerojatno je upozorio njihove predavače na ona mjesta stručne poduke na koja bi se bilo dobro posebno usredotočiti.

A sada valja napisati i ono što bi bilo bolje kad ne bi trebalo napisati. Opća stilizacija, koju smo usrdno hvalili, dakle ono što smo morali označiti kao intelektualnu *teatraličnost* predstave, protuslovi zbiljnosti ambijenta parka Ville Dalmacije u koji je predstava smještena. Jer stvarnost prostora, njegova izvorna realističnost, zahtijeva *jedinstvenost* stila prostora i glumačkog izraza. A ovdje je jedno protuslovalo drugom. Takva predstava moguća je tek na *pozornici kazali*. Jer ondje nema *stvarne stvarnosti* koja bi dovodila u pitanje ono što je tek proizvod intelektualnog domišljanja i što ne proizlazi iz zbiljnosti ambijenta. Stoga je upravo najavljeno prenošenje predstave na pozornicu u scenografiji Marina Gozzea ono što će pokazati sve vrline predstave koje smo ovdje pohvalili.

Vlatko Perković